

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

« Η ελληνική πολιτεία έχει χρέος να καλέσει σε συστράτευση όλες τις δυνάμεις του Ελληνισμού

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στην Αντιγόνη Σολομωνίδου Δρουσιώτου antigoni.drousiotou@phileletheros.com

Όταν ο Ερντογάν πήγε στα Αρριανά...

Πώς κρίνεται η συμπεριφορά του Ταγίτ Ερντογάν;

Στην αρχή υπήρξε μετριοπαθής και έχω αυτή τη μαρτυρία και στο βιβλίο μου. Όταν πρωτοήλθε στην πόλη μου, την Κομοτηνή, το 2004-2005, τον υποδέχτηκα ως υφυπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας για λογαριασμό της ελληνικής Κυβέρνησης. Ήταν ένας άνθρωπος που πηρούσε τον λόγο του. Σεβάστηκε απόλυτα αυτά που είχαμε συμφωνήσει και κάποια στιγμή ζήτησε να πάει στα Αρριανά, το χωριό καταγωγής ενός εκ των υπουργών του, ο οποίος είναι και σήμερα στην κυβέρνηση. Οι ελληνικές υπηρεσίες δεν ήθελαν να τον αφήσουν να παραβεί το τυπικό πρόγραμμα επίσκεψης. Τους είπα, αναλαμβάνοντας την ευθύνη, πως όταν φιλοξενοούμε κάποιο ξένο στη Θράκη, στο σπίτι μας όλα τα δωμάτια είναι ανοικτά. Όταν πήγε, ο Μουσουλμάνος δήμαρχος τού είχε ετοιμάσει υποδοχή. Μπροστά στο Δημαρχείο άκουσε τον χότζα να ψέλνει από τα μεγάφωνα του μοναρέ και είδε εκατοντάδες γυναίκες με φερετζέδες να προσέρχονται για να τον υποδεχτούν. Σοκαρίστηκε... Ύψισε στον συνεργάτη του και είπε «Γι' αυτό στην Τουρκία εμείς πήγαμε φυλακή...» Δεν υπάρχει πιο ισχυρό τεκμήριο σεβασμού της θρησκευτικής ελευθερίας στη Θράκη, από τη δήλωση-ομολογία που έκανε τότε ως Πρωθυπουργός της Τουρκίας ο σημερινός Πρόεδρος της.

Όπως γκρεμίστηκε το τείχος του Βερολίνου, της προτελευταίας διχοτομημένης ευρωπαϊκής πρωτεύουσας, έτσι να γκρεμιστεί και το τείχος της Λευκωσίας. Αυτή την ευχή εκφράζει ο πρώην υπουργός της Ελλάδας και τώως βουλευτής Ροδόπης δρ Ευριπίδης Στ. Στυλιανίδης, επίκουρος καθηγητής Νομικής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου. Η λύση, τονίζει, πρέπει να εξερευνηθεί με όρους αξιοπρέπειας και βιωσιμότητας, όχι με όρους υποταγής ή με παραδοχή ότι οι Κύπριοι είναι δεύτερης κατηγορίας Ευρωπαίοι πολίτες. Με αφορμή την παρουσίαση στη Λευκωσία του τελευταίου του βιβλίου, μίλησα με για τα δύο άκρα του Ελληνισμού, την ιδιαίτερη του πατρίδα τη Θράκη και την Κύπρο.

Πιστεύω ακράδαντα στην ευρωπαϊκή διάσταση της λύσης του Κυπριακού

«Θράκη, το επόμενο βήμα...», το τελευταίο σας βιβλίο των εκδόσεων Μίνωας, το οποίο παρουσιάσατε υπό την αιγίδα του Προέδρου της Βουλής Δ. Συλλούρη, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο...

Να γκρεμιστεί το τείχος της Λευκωσίας όπως στο Βερολίνο

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΝ ΟΤΑΝ ΑΦΗΝΕΙΣ ΧΩΡΟ

Ο σημερινός Πρόεδρος της Τουρκίας έχει αλλάξει; Πιστεύω ότι έχει επηρεαστεί αρνητικά από μια υπερφιλήλικα αλαζονεία, από έναν επιπόλαιο αναθεωρητικό νεοσοβιετισμό, ο οποίος έρχεται σε σύγκρουση με το πνεύμα της εποχής, αλλά και με τις παλαιότερες ευρωπαϊκές επιδιώξεις της Τουρκίας. Θα πρέπει να επανέλθει στη φιλοευρωπαϊκή λογική του παρελθόντος. Η λέξη-κλειδί στην αποκατάσταση των σχέσεων είναι «εμπιστοσύνη». Την περίοδο που ήμουν αρμόδιος για την ενεργειακή και οικονομική μας διπλωματία, επειδή καλλιεργήθηκε κλίμα συνεργασίας και εμπιστοσύνης, ξεκινήσαμε με 350 εκατομμύρια ευρώ όγκο εμπορικών συναλλαγών και στοχεύσαμε από κοινού στα 2 δισ. ευρώ. Μας ειρωνεύτηκε ο οικονομικός τύπος και των δύο πλευρών. Παρόλα αυτά, μέσα σε λίγα χρόνια, ξεπεράσαμε τα 5 δισ. με ισοζύγιο μάλιστα θετικό υπέρ της Ελλάδας. Η αμοιβαία επωφέλης συνεργασία ήταν αποτέλεσμα της εμπιστοσύνης και της ειλικρίνειας.

Αμφισβητώντας τη Συνθήκη της Λωζάννης;

Ναι, νιώθοντας ότι απειλούνται τα ανατολικά του σύνορα και η εσωτερική ισορροπία, ιδίως μετά το πραξικόπημα, ο Ερντογάν απειλεί τον διεθνή παράγοντα ότι δεν θα διατάξει να μεταφερθεί τη φωτιά από την Ανατολή στη Δύση και κυρίως στα Βαλκάνια, τα οποία έχουν μια ιστορική ευαισθησία στα θέματα της ειρηνικής συνύπαρξης των κρατών. Βεβαίως η Ελλάδα και σε αυτό το σημείο μερικές φορές έχει αντιδράσει επιπόλαια. Βγήκαν πολύ επιθετικά κάποιοι αναλυτές να πουν ότι το κάνει για λόγους εσωτερικής κατανάλωσης. Μπορεί, αλλά δεν έχουμε το δικαίωμα να βλέπουμε τόσο επιθετικά τα πράγματα διότι εμείς είμαστε ο πρώτος στόχος του τουρκικού εθνικισμού.

Η Ελλάδα τι πρέπει να κάνει;

Πρωταρχική επιδίωξη μας είναι η βελτίωση των διμερών σχέσεων συνεργασίας στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ με σεβασμό στο διεθνές δίκαιο, τις συνθήκες και την αρχή καλής γειτονίας. Όταν όμως αντιστρέφεται αυτή η λογική, πρέπει να είμαστε έτοιμοι αποτρεπτικά και διπλωματικά να πάρουμε όλα τα μέτρα για να προστατέψουμε αποτελεσματικά τα εθνικά κυριαρχικά μας δικαιώματα σε όλα τα ζητήματα που αφορούν τον Ελληνισμό, από τη Θράκη και το Αιγαίο μέχρι και την Κύπρο. Η ελληνική πολιτεία έχει χρέος να καλέσει σε συστράτευση όλες τις δυνάμεις του Ελληνισμού. Αυτό υποστηρίζει και το βιβλίο μου προτείνοντας επι-

γώντως τη σύσταση Διακομματικής Επιτροπής για το θέμα της Θράκης. Είναι μια πρόταση που έχουν υποστηρίξει 60 συνάδελφοι βουλευτές στο παρελθόν μαζί με την υπογραφή του πρώην Πρωθυπουργού Κώστα Καραμανλή. Στην πρόταση αυτή αντέδρασε θετικά ο υπουργός Εξωτερικών κ. Κοτζιάς και πληροφορούμαι ότι θετική άποψη εκφράζουν τόσο ο Πρωθυπουργός κ. Τσίπρας όσο και ο αρχηγός της αντιπολίτευσης κ. Κ. Μητσοτάκης. Ελπίζω να βρεθούμε σε αυτό το θέμα όλοι ενωμένοι και προετοιμασμένοι για να κάνουμε με αποφασιστικότητα αυτό που πρέπει.

Δεν είναι άργα; Θα έπρεπε να γίνει χτες, αλλά ποτέ δεν είναι άργα. Κάποια στιγμή πρέπει να μάθουμε να ξεκινάμε.

« Αυτή είναι η ιδανική στιγμή να κάνουμε ένα ξεκάθαρο σχέδιο με συνεπή πολιτική στη Θράκη, στο Αιγαίο και στο Κυπριακό

Αυτή είναι η ιδανική στιγμή να κάνουμε ένα ξεκάθαρο σχέδιο που θα δεσμεύει όλες τις κυβερνήσεις με συνεπή πολιτική στη Θράκη, στο Αιγαίο και στο Κυπριακό. Για τη Θράκη επιμένω, όχι γιατί είναι η ιδιαίτερη μου πατρίδα, αλλά γιατί εκτιμώ ότι φιλάμε ένα μοντέλο, όπου στη σημερινή εποχή που η θρησκεία επανέρχεται ως κυρίαρχο στοιχείο στις αντιπαραθέσεις των λαών εμείς καταφέραμε να την κάνουμε πλεονέκτημα. Συμβιώνουμε ειρηνικά. Αυτό το μοντέλο δεν γέννησε τρομοκράτες. Δεν διευκόλυνε τη στρατολόγηση μαχητών του ISIS γιατί η μετριοπάθεια και η ελευθερία που επικράτησαν τους έκανε όλους να νιώσουν την ανάγκη να προστατεύσουν την ανοικτή κοινωνία που έχουμε δημιουργήσει. Δεν

μπορούμε να αφήσουμε ούτε τον τουρκικό εθνικισμό ούτε και την αδιαφορία του ελληνικού κέντρου να γκρεμίσουν ό,τι έχτισε η θρακική κοινωνία.

Τι πρέπει να γίνει; Απάντησή μου πρέπει να είναι η ανάδειξη της ανοιχτής μας κοινωνίας και η ποιοτική ανάπτυξη, με στόχο τη δημογραφική ενίσχυση. Οφείλουμε να αξιοποιήσουμε τα φυσικά και επίκτητα πλεονεκτήματα της περιοχής. Να αναπτύξουμε τη Θράκη ως εμπορικό διαμετακομιστικό σταυροδρόμι, ως ενεργειακό κόμβο, ως πολιτιστικό και περιβαλλοντικό πάρκο. Να εκμεταλλευτούμε τους φυσικούς της πόρους και να τη μετεξελίξουμε σε Διεθνές Εκπαιδευτικό Κέντρο με όχημα το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Να τη μεταβάσουμε από πύλη σε γέφυρα της Ευρώπης προς την Ανατολή. Ένα τέτοιο σχέδιο πρέπει να στηριχθεί από όλους. Γι' αυτό ήλθα με μεγάλη χαρά στην Κύπρο γιατί ξέρω ότι μιλάω σε ένα πληγωμένο ακροατήριο που μπορεί να καταλάβει την αγωνία του Θρακώτη. Πλήρωσε η Κύπρος τις διχόνοιας. Πλήρωσε τα πάθη. Σήμερα κάνει έναν τεράστιο αγώνα να σηκωθεί στα πόδια της και να βάλει προς τη σωστή κατεύθυνση.

Η Κύπρος τι έχει να διδαχτεί από τη Θράκη;

Το πολύτιμο μάθημα για την Κύπρο είναι η δόμηση της ανοιχτής δημοκρατικής κοινωνίας που επιτεύχθηκε από την Ελληνική Δημοκρατία τα τελευταία 40 χρόνια στην περιοχή. Ο σεβασμός στην ισλαμική παράδοση συνδυασμένος με το δημοκρατικό πνεύμα και τον σεβασμό στα ανθρώπινα και μειονοτικά δικαιώματα, είναι ένα καταπληκτικό μίγμα που μαζί με την εθνική αποφασιστικότητα θαρρακίζει την πατρίδα.

Αυτό πώς μπορεί να το καλλιεργήσει;

Με έξυπνες πολιτικές που έγιναν στο παρελθόν. Για παράδειγμα, ο σεβασμός στη μαντήλα δεν αποτέλεσε ποτέ κεντρικό θέμα του πολιτικού ατζέντα της Ελλάδας όπως στο Παρίσι ή στο Βερολίνο. Οι Μουσουλμάνοι της Θράκης νιώθουν ότι είναι ισότιμοι Ευρωπαίοι πολίτες που μπορούν να απολαμβάνουν τη φερετζέδική τους ελευθερία και αυτό αποτρέπει θρησματούς και φονταμενταλισμούς να βρουν χώρο. Το μόνο πράγμα που έρχεται να δηλητηριάσει αυτή τη σχέση είναι κατά καιρούς ένας τουρκικός εθνικισμός και μια απαράδεκτη παρεμβατικότητα που επιδιώκει την πολιτική χειραγώγηση της μουσουλμανικής μειονότητας.

Ο ΣΥΡΙΖΑ πολλαπλασιάζει τον λογαριασμό για Έλληνες

Γιατί χρειάζεται αυτή τη στιγμή εκλογές η Ελλάδα;

Όσο η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ παραμένει, πολλαπλασιάζει τον λογαριασμό για τους Έλληνες, αδυνατεί να εφαρμόσει μεταρρυθμιστικές πολιτικές και εμφανίζει μια δυσκαμψία και αναστολεσιμότητα που μειώνει τη διεθνή αξιοπιστία της Ελλάδας ουσωρεύοντας μεγαλύτερο κόστος για τη χώρα. Οι εκλογές επομένως δεν είναι αίτημα του Κυπριακού Μητσοτάκη και της αντιπολίτευσης. Είναι αναγκαιότητα του ελληνικού λαού για να νιώσει ότι έχει μια κυβέρνηση που φέρνει αποτελέσματα. Γι' αυτό και τις ζητάμε.

Εσείς προσωπικά τι διαφορετικό πιστεύετε ότι έπρεπε να έχει γίνει από την αρχή;

Με το που εμφανίστηκε η κρίση το 2010, θα έπρεπε οι πολιτικές ηγεσίες να αναθεωρούν σε μια ομάδα τεχνοκρατών την εκπόνηση ενός εθνικού σχεδίου ανασυγκρότησης, ώστε όταν προσερχόμασταν στις διαπραγματεύσεις με τους δανειστές και Θεσμούς να είχαμε τη δική μας πρόταση. Όταν εμείς δεν είχαμε πρόταση, ερχόντουσαν οι δανειστές με δική τους, η οποία ήταν φιλτραρισμένη μέσα από τα δικά τους συμφέροντα. Είναι λάθος να έχουν περάσει τόσο χρόνια και η κυβέρνηση να μην έχει πάρει μια τέτοια πρωτοβουλία συνεννόησης. Πιστεύω ότι ορθό είναι η Νέα Δημοκρατία και ετοιμάζει ένα εθνικό σχέδιο. Οφείλουμε να κινηθούμε γρήγορα για να μπορούμε

να φέρουμε αποτέλεσμα.

Ο κόσμος θεωρεί ότι άλλος ένας νέος αρχηγός κόμματος θέλει να γίνει πρωθυπουργός, χάθηκε η εμπιστοσύνη.

Έχετε δίκιο να λέτε ότι τα προηγούμενα χρόνια κλονίστηκε η εμπιστοσύνη μεταξύ πολιτικών και πολιτών και από εκεί πηγάζουν πάρα πολλά κακά. Τη λύση όμως δεν μπορούν να τη δώσουν ούτε οι τεχνοκράτες, ούτε τα Μέσα Ενημέρωσης, μπορεί να συνδράμουν στο να προτείνουν το σωστό, αλλά τη σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ ηγεσίας και λαού θα την καλλιεργήσει η πολιτική. Γι' αυτό η Νέα Δημοκρατία και ο νέος πρόεδρος της Κ. Μητσοτάκης προσπαθούν να μιλούν μετρημένα και ξεκάθαρα. Προσπαθούν να μην κρύβουν τα δυσάρεστα πριν φτάσουμε στα ευχάριστα, διότι για να φτάσεις στον στόχο πρέπει να περάσεις μέσα από δυσκολίες. Η υπομονή έχει εξαντληθεί, ο κόσμος δεν αντέχει άλλο, αλλά όταν έχουμε διανύσει τα δύο τρίτα του ποταμού δεν γυρνάμε πίσω, πάμε γρήγορα μπροστά για να περάσουμε στην απέναντι όχθη.

Κι όμως ακούγεται όλο και πιο έντονα το Γρεξίτι.

Η διάσπαση της Ευρωζώνης θα είναι καταστροφή για την Ε.Ε. Δεν έχει περιθώριο να χάσει ούτε ένα μέλος και πολύ περισσότερο την Ελλάδα, στην οποία επένδυσε τόσο χρήματα και τόσο κόπο. Πρέπει κι αυτοί να βάλουν

λεον νερό στο κρασί τους και να αντιληφθούν τι πέρασε αυτό τα χρόνια ο ελληνικός λαός. Πρέπει κι εμείς να δεχθούμε μεγαλύτερη τόλη στην εφαρμογή στοχευμένων μεταρρυθμίσεων, για να είμαστε πιο συνεπείς σε αυτά που μας δεσμεύουν. Κοινός μας στόχος πρέπει να καταστεί όχι η εδραίωση ενός Ευρωπαϊκού Διευθυντηρίου, αλλά η Ευρωπαϊκή Συμπολιτεία.

Το 2021 έχει σηματοδοτηθεί ως έτος-σταθμός στην πορεία της Ελλάδας, καθώς τότε συμπληρώνονται 200 χρόνια από την έναρξη της επανάστασης για την ανεξαρτησία και τη συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους;

Αυτή η επέτειος πρέπει να αποτελέσει ένα εφαλτήριο για ένα νέο ξεκίνημα στην Ελλάδα, για έναν επαναπροσδιορισμό του παραγωγικού της μοντέλου, για μια αναθεώρηση του Συντάγματός της που θα εκφράσει τη νέα δομή της λειτουργίας της πολιτείας. Αισιοδοξία και επιδίωξη όλων είναι να μπορούμε να επαναφέρουμε σε λειτουργία την πραγματική οικονομία -όχι την εθνική που μας οδήγησε μέχρι εδώ- και αξιοποιώντας τα φυσικά και εθνικά μας πλεονεκτήματα να επιστρέψουμε σε διεθνείς πρωταγωνιστικούς ρόλους. Η Ελλάδα ως κράτος μπορεί να περάσει πολλά σκαμpaneβάσματα, ως έθνος όμως διέπρεψε και διαπρέπει διεθνώς και διαχρονικά. Στόχος μας πρέπει να είναι αυτό τα δύο να τα εναρμονίσουμε.

Οι Κύπριοι είναι που θέλουν να διορθώσουν λάθη του παρελθόντος

Το Κυπριακό πώς το βλέπετε;

Οι πρώτοι που έχουν το δικαίωμα για να πάρουν την απόφαση για το πώς θα ζήσουν είναι οι άνθρωποι της Μεγαλονήσου. Είναι αυτοί που θέλουν να διορθώσουν ζητήματα του παρελθόντος, είναι αυτοί που προσπαθούν να διασφαλίσουν μια στέρεη ειρήνη, μια βιώσιμη και δίκαιη λύση. Εμείς πρέπει να σεβαστούμε απόλυτα τις αποφάσεις του κυπριακού Ελληνισμού και να σταθούμε δίπλα του σε ό,τι αποφασίσει.

Βεβαία αυτό δεν το είδαμε, κάποιοι μιλούν για ρήγμα μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας.

Δεν πρέπει να τους δίνουμε το δικαίωμα να αναπτύξουν τέτοιες ρητορικές. Αυτό αποδυναμώνει την κοινή εθνική προσπάθεια Ελλάδας και Κύπρου, που πρέπει να είναι και είναι μια γροθιά. Είναι απαράδεκτο στη σημερινή εποχή και σε μια Ευρώπη που προσπαθεί να βρει έναν σύγχρονο βηματισμό, να γίνεται ανεκτό σε ευρωπαϊκό έδαφος να υπάρχει στρατός παράνομης εισβολής και κατοχής και μάλιστα από μια χώρα που όχι μόνο δεν είναι ευρωπαϊκή, αλλά επιθυμεί και να γίνει. Πιστεύω βαθιά στη ευρωπαϊκή διάσταση της λύσης του Κυπριακού. Δεν είναι δυνατόν να έχουμε δύο κατηγορίες Ευρωπαίων, αυτών που απολαμβάνουν τις 4 ελευθερίες και αυτών που τις στερούνται. Η Κύπρος δικαιούται να απολαύσει τα αγαθά του ευρωπαϊκού οράματος όπως τα απολαμβάνουν και οι υπόλοιποι ευρωπαϊκοί λαοί.

Πώς αξιολογείτε τη συγκυρία αυτή των διαπραγματεύσεων; Ενώ σε κυπριακό επίπεδο, τουρκοκυπριακό και ελληνοκυπριακό, έχουν δημιουργηθεί δεσμοί και δίαυλοι επικοινωνίας, η διεθνής συγκυρία και η τουρκική κατάσταση δυσκολεύουν την εξέλιξη. Έχουμε πλέον πολλούς αστάθμητους παράγοντες διεθνώς. Βλέπουμε ακραία κινήματα να αναπτύσσονται στην Ευρώπη. Τον ευρωσκεπτικισμό να μετεξελίσσεται σε ευρωρνητισμό. Τις ΗΠΑ να προσπαθούν να αλλάξουν τον προσανατολισμό στις διεθνείς τους σχέσεις ενισχύοντας την εσωστρέφειά τους. Διαπιστώνουμε

αστάθεια στην περιοχή της Μέσης Ανατολής που κορυφώνεται κυρίως με τις συγκρούσεις στη Συρία. Βλέπουμε την επανεμφάνιση της διεθνούς τρομοκρατίας. Όλα αυτά δυσκολεύουν τις αποφάσεις για το Κυπριακό. Βεβαία η προσπάθεια δεν σταματά. Συνεχίζεται διότι η εξωτερική πολιτική δεν υπηρετείται σε βάθος 4ετίας αλλά σε βάθος γενεών. Πιστεύω ότι οι βιαιότητες στα θέματα εξωτερικής πολιτικής είναι καταστροφικός σύμβουλος. Θα πρέπει να επιμείνει η Κυπριακή Δημοκρατία και ορθώς κάνει. Να κρατάει το ζήτημα ζωντανό. Το ίδιο και η ελληνική κυβέρνηση, να δρα με αποφασιστικότητα, ενότητα και ξεκάθαρο εθνικό σχέδιο.

Βλέπετε ξεκάθαρο εθνικό σχέδιο;

Μπορεί να μην είναι κάθε φορά τόσο σαφής και ξεκάθαρο, αλλά υπάρχει. Εγώ από την ημέρα που μπήκα στην πολιτική βλέπω τον τρόπο με τον οποίο συνεργάστηκα και αλληλοσυμπληρώθηκα με τους Κύπριους συναδέλφους μου. Σας θυμίζω ότι ως νεαρός υφυπουργός Εξωτερικών δεν διάστασα να αντιπαρεθώ, όταν χρειαζόταν, με τον διεθνή παράγοντα. Νομίζω ότι η προσπάθεια πρέπει να συνεχιστεί...

Βλέπετε να επαναλαμβάνονται παρόμοιες τακτικές όπως το 2004 με το σχέδιο Ανάν;

Όλες οι πλευρές είναι πιο προσεκτικές και κυρίως η ελληνοκυπριακή πλευρά, γιατί πρέπει σταθερά να πιεθώμε τον διεθνή παράγοντα ότι έχουμε καλή διάθεση και ότι είμαστε διαλλακτικοί. Θέλουμε μια λύση δίκαιη και βιώσιμη. Χρειάζεται επιμονή και υπομονή. Δεν ξέρουμε ποια στιγμή θα διαμορφωθούν οι συνθήκες, αλλά, αν τα πράγματα στην Ευρώπη πάνε καλά και επανέλθουμε σε μια ομαλότητα, ένας τύπος λύσης είναι το γερμανικό μοντέλο. Είναι λειτουργικό. Το δικαίωμα της Ευρώπης και απέναντί τους. Γκρεμίστηκε το τείχος του Βερολίνου. Να γκρεμιστεί και το τείχος της Λευκωσίας, της τελευταίας διχοτομημένης πρωτεύουσας της Ευρώπης, αλλά με όρους αξιοπρέπειας και βιωσιμότητας, όχι με όρους υποταγής, διότι δεν μπορεί οι Κύπριοι να είναι Ευρωπαίοι πολίτες δεύτερης κατηγορίας.